VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Eettistä tietopolitiikka tekoälyn aikakaudella

Johtava asiantuntija
Olli-Pekka Rissanen
9.1.2019

Eettistä tieto-politiikkaa tekoälyn aikakaudella

– selonteon tausta ja valmistelu

Suomi tarvitsee tietopolitiikkaa -muistio.

VM Kauhanen-Simanainen ja Rissanen (VM julkaisuja 39/2017)

Hallituksen koko päivän strategiaistunto **29.1.2018.**

Tietopolitiikan ja tekoälyn ministeriryhmä ja kaikista ministeriöistä koottu valmisteluryhmä.

Valmistelun laajapohjaisessa verkostossa ollut mukana noin 200 ihmistä.

Lausuntoaika päättyi 31.10. Suurimmassa osassa lausuntoja korostettiin, että Suomi tarvitsee eettistä tietopolitiikkaa ja selonteko on tervetullut avaus.

Lausunnot on käsitelty 8 ministeriön yhteistyönä.

Annettu eduskunnalle **5.12.2018**

Tietopolitiikan keskeisiä ulottuvuuksia

HYVINVOINTI

KILPAILUKYKY

TURVALLISUUS

TIETO-POLITIIKKA

Tekoäly **Tieto** **Etiikka**

Osaaminen **Talous**

Digitaalinen turvallisuus

KANSA-LAINEN **JULKIS-HALLINTO** **YRITYS**

Tietopolitiikan määritelmä

Yhteisesti sovitut periaatteet ja linjaukset tietojen tuottamista, hankintaa, liikkumista, avaamista, jakamista, käyttöä, ylläpitoa ja säilyttämistä koskevista toimintatavoista ja menettelyistä.

Poimintoja selonteon linjauksista

- Vahvistetaan yksilön oikeutta omien tietojen hallintaan ja hyödyntämiseen.

  Omadata /MyData

- Käydään jatkuvaa keskustelua etiikasta ja arvoista sekä uusien teknologioiden mahdollisuuksista ja uhista.

- Robotit ja tekoälyjärjestelmät rakennetaan edistämään hyvinvointia, kunnioittamaan henkilön autonomiaa, yksilöiden perusoikeuksia ja oikeudenmukaisuuden vaatimuksia sekä välttämään kärsimyksen tuottamista.

- Arvioidaan missä tilanteessa tekoälyä voidaan käyttää päätöksenteon tukena tai antaa sen tehdä päätöksiä itsenäisesti.

- Vahvistetaan kilpailukykyisten, eettisesti ja yhteiskunnallisesti vastuullisten tekoälysovellusten kehittämisessä ja hyödyntämisessä välttämätöntä monitieteellistä koulutusta ja tutkimusta.

- Panostetaan koko väestön osaamis- ja sivistyspohjan, tiedon lukutaidon sekä digitaalisten taitojen vahvistamiseen ja ylläpitämiseen koulutusjärjestelmässä ja sen ulkopuolella.

- Huolehditaan tietojen käytettävyydestä panostamalla tiedon tuotantoon, tiedon saatavuuteen, käyttöoikeuksien hallintaan, laatuun ja yhteentoimivuuteen.

- Tunnistetaan yhteiskunnan kannalta kriittinen tieto sekä varmistetaan sen saatavuus, suojaaminen ja toiminnan jatkuvuus.

Alku uudelle politiikka-alueelle

- Tietopolitiikka koskettaa yhtä lailla julkista ja yksityistä sektoria.
- Jotta Suomi voisi täysimittaisesti hyötyä tietopolitiikasta, tulee yksityisen ja julkisen sektorin pystyä tekemään tiivistä yhteistyötä.

- Selonteko muodostaa tieto- ja linjauspohjan, jonka perustalle voidaan jatkossa rakentaa priorisoituja konkreettisia toimenpiteitä sisältävä tiekartta.

